

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 27.1.2005
KOM(2005) 8 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Anden rapport om gennemførelsen af de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik for perioden 2003-2005

(forelagt i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 99, stk. 3)

{SEC(2005)91}

DA

DA

Anden vurdering af udviklingen i gennemførelsen af de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik...

Denne meddelelse indeholder en gennemgang af udviklingen i gennemførelsen af EU's mellemfristede strategi for den økonomiske politik, som er beskrevet i de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik for perioden 2003-2005.¹ Retningslinjerne, der blev vedtaget i 2003 og opdateret i 2004² af hensyn til EU's udvidelse, fokuserer på det bidrag, den økonomiske politik kan yde til Lissabonstrategien gennem såvel sunde makroøkonomiske politikker som konsekvente økonomiske reformer. I denne meddelelse opsummeres de vigtigste konklusioner i den gennemførelsesrapport om de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik, som Kommissionens tjenestegrene har udarbejdet som led i "gennemførelsespakken", der også omfatter et udkast til en fælles beskæftigelsesrapport og gennemførelsesrapporten om strategien for det indre marked. Gennemførelsespakken er et vigtigt baggrundsmateriale for Kommissionens forårsrapport 2005 og midtvejsevalueringen af Lissabonstrategien.

...indeholder input til forårsrapporten 2005

Mere fokus på politiske foranstaltninger

Sammenlignet med den foreløbige vurdering, der blev foretaget sidste år³, har man i denne rapport intensiveret vurderingen for at udpege klare fremskridt eller mangel herpå. Dermed er fokus til en vis grad flyttet fra politiske hensigtserklæringer til politiske foranstaltninger. I vurderingen tager man dog hensyn til, at de nye medlemsstater kun har haft begrænset tid til at følge retningslinjerne op.

Moderat økonomisk opsving med afdæmpet indenlandsk efterspørgsel

Kort efter vedtagelsen af de generelle retningslinjer for den økonomiske politik for 2003-2005 begyndte økonomien i anden halvdel af 2003 at rette sig. Opsvinget udviklede sig yderligere i 2004 på baggrund af en gunstig global økonomisk situation. Med en anslået vækstrate i EU på 2,5 % i 2004 (og ca. 2 % i euroområdet) er der tale om et noget moderat økonomisk opsving, som skal konsolideres af en styrkelse af den interne efterspørgsel. Der er sket visse forbedringer på arbejdsmarkedet, hvor væksten i beskæftigelsen rettede sig til 0,4 % i 2004 på baggrund af en moderat lønudvikling. Inflationen forventes kun at stige svagt i forhold til 2003, nemlig til 2,2 % (både i EU 25 og i euroområdet), på trods af udviklingen i energipriserne, som i euroområdet er blevet afbødet af euroens appreciering.

Den makroøkonomiske politik forblev lempelig

På baggrund af vedvarende usikkerhed om opsvingets styrke og de stigende energipriser forblev den makroøkonomiske politik lempelig i 2004. ECB bevarede sine centrale rentesatser uændret. Nogle centralbanker i EU hævdede deres rentesatser for at modvirke inflationspres. Generelt forblev finanspolitikken i EU-15 stort set neutral i 2004, hvilket fremgår af, at der kun skete minimale ændringer i den diskretionære komponent, mens de automatiske stabilisatorer generelt fik frit spillerum til støtte for den økonomiske aktivitet. I nogle nye

¹ Rådets henstilling af 26. juni 2003 om de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politik (for perioden 2003-2005), 2003/555/EF, offentliggjort i EUT L 195 af 1.8.2003, s. 1.

² Rådets henstilling af 5. juli 2004 om opdateringen for 2004 af de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik i perioden 2003-2005.

³ Commission Communication 'First report on the implementation of the 2003-2005 Broad Economic Policy Guidelines', COM(2004) 20 final, vedtaget den 21. januar 2004 (den danske udgave foreligger ikke).

***Vedvarende
budgetunderskud***

medlemsstater har konsolideringen af de offentlige finanser bidraget til en mere lempelig pengepolitik, end det ellers ville have været tilfældet.

Der blev i 2004 kun gjort begrænsede fremskridt i retning af sunde budgetstillinger i flere medlemsstater, der havde store budgetunderskud i 2003. Da væksten stadig lå under potentialet i 2004, betød dette, at det gennemsnitlige nominelle underskud voksede til næsten 3 % af BNP i euroområdet og forblev uændret på et marginalt lavere niveau i EU set under et. Dette dækker dog over betydelige forskelle mellem medlemsstaterne. Nogle medlemsstaters beskedne resultater står i kontrast til de sunde budgetstillinger ”tæt på balance eller med overskud”, som andre medlemsstater opnåede eller bevarede i 2003 eller 2004 (Belgien, Danmark, Estland, Spanien, Irland, Luxembourg, Finland og Sverige).

***I 2004 havde omkring
en tredjedel af
medlemsstaterne
underskud på over
3 % af BNP***

De nominelle budgetsaldi forværredes i over halvdelen af medlemsstaterne. I fire medlemsstater blev et overskud til underskud, og underskuddene forværredes i yderligere ti lande, meget markant i Grækenland og Polen. I henhold til Kommissionens efterårsprognose fra 2004 vil ni medlemsstater få underskud på langt over loftet på 3 % af BNP i 2004. Dette gælder også de indledende budgetstillinger i en række af de nye medlemsstater, hvilket afspejler den igangværende overgangsproces og de forskellige finanspolitiske udfordringer.

Der er allerede konstateret uforholdsmæssigt store underskud i Portugal i 2002 og i Tyskland og Frankrig i 2003, mens otte andre lande havde uforholdsmæssigt store underskud i 2004, nemlig Grækenland og Nederlandene, samt efter tiltrædelsen Tjekkiet, Cypern, Ungarn, Malta, Polen og Slovakiet. Mens det uforholdsmæssigt store underskud blev korrigeret i 2004 i Portugal, og underskuddet i Nederlandene anslås til igen at ligge lige under 3 % af BNP i 2004, kæmper Tyskland, Frankrig og ikke mindst Grækenland (af de tidligere EU-15-medlemsstater) stadig med store underskud. Dog synes bestræbelserne for finanspolitisk konsolidering i det store og hele at være på rette spor i landene, der er omfattet af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, med undtagelse af i Grækenland og Ungarn.

***Fortsat fremgang i
arbejdsmarkeds-
reformerne***

Udviklingen i arbejdsmarkedsreformerne synes at være fortsat i 2004. Dette fremgår især af de netop vedtagne foranstaltninger i Tyskland samt de betydelige fremskridt i Danmark, Nederlandene, Irland og Østrig (se også udkastet til den fælles rapport om beskæftigelsen 2004-2005). Der er en generel tendens til, at mange foranstaltninger fortsat er koncentreret om skattelettelser, strategier om livslang læring eller aktive arbejdsmarkedspolitikker, mens færre initiativer (eller mindre vidtgående forslag) vedrører socialsikringsystemer, lønforhandlinger og lovgivning om sikkerhed i ansættelsen.

***Foranstaltninger for
at øge incitamenterne
til at arbejde fortsat
fokuseret på
skattereformer***

En række medlemsstater vedtog skattereformer for at øge incitamenterne til at komme ind eller blive på arbejdsmarkedet, og nogle medlemsstater (f.eks. Tjekkiet, Danmark, Tyskland, Frankrig og Nederlandene) forkortede samtidig dagpengeperioderne og/eller strammede betingelserne for tildeling af dagpenge og for jobsøgning.

Nogle få medlemsstater traf foranstaltninger for at øge fleksibiliteten

Arbejdsmarkederne skal gøres mere fleksible og samtidig sikre arbejdstagerne en rimelig grad af sikkerhed. I 2004 traf kun nogle få medlemsstater foranstaltninger for at øge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet. I Tyskland blev lovgivningen om sikkerhed i ansættelsen lempet for små virksomheder, tidsbegrænsede kontrakter blev mere udbredt, og trenden med nedsat arbejdstid i bestemte brancher begyndte at vende. Frankrig ændrede sin lovgivning om afskedigelser. Imidlertid var der ikke andre medlemsstater, der gav sig i kast med den undertiden unødigt strikse arbejdsmarkedslovgivning om permanente kontrakter eller opsplitningen af arbejdsmarkedet gennem forskellige typer kontrakter. I Italien blev der gennemført reformer for at inddrage flere på arbejdsmarkedet, men det stigende antal forskellige typer arbejdskontrakter kan gøre arbejdsmarkedet endnu mere opsplittet.

De fleste medlemsstater fremmede fortsat mobiliteten på arbejdsmarkedet gennem strategier om livslang læring og aktive arbejdsmarkedsprogrammer. Den regionale mobilitet søgte man i nogle medlemsstater at fremme gennem incitamenter i form af skattelettelser eller bedre socialsikring eller som i Spanien ved at gøre boligmarkedet mere smidigt.

Fremskridtet er klart utilstrækkeligt til at opfylde alle de beskæftigelsesmål, der er sat for 2005 / 2010

Selv om der er gjort fremskridt i den senere tid, er det mindre og mindre sandsynligt, at EU vil nå de beskæftigelsesmål, man fastsatte i Lissabon og Stockholm (muligvis med undtagelse af målet for kvinders beskæftigelsesgrad), medmindre der hurtigt gennemføres yderligere vidtgående reformer i samtlige medlemsstater. En stabil forbedring af den økonomiske dynamik ville også skabe vækst i beskæftigelsen.

Ugunstig udvikling i produktivitetsvæksten

Reformer for at forbedre produktiviteten i EU er lige så vigtige som reformer af arbejdsmarkedet. Siden århundredeskiftet er væksten i arbejdskraftproduktiviteten pr. time taget yderligere af i en række medlemsstater og blevet negativ i Italien, Nederlandene og Portugal. Dette kan delvis tilskrives et lavere investeringsniveau pr. ansat som følge af den højere jobskabelse i anden halvdel af 1990'erne. Det kan imidlertid kun forklare en lille del af det konstaterede fald i produktivitetsvæksten. Det er af større betydning, at der er sket en afmatning i den teknologiske udvikling på grund af en langsom omstilling til sektorer med høj produktivitetsvækst, at EU's industri til produktion af informations- og kommunikationsteknologi (IKT) er forholdsvis lille, og at den tilsyneladende kun langsomt udnytter de produktivitetsfremmende fordele ved IKT inden for en række IKT-brugende industrier.

Integrationen på det indre marked er taget af...

Det kræver en række konsekvente og gennemgribende reformer at høste de fulde fordele af økonomisk integration. Som allerede bemærket i den første gennemførelsesrapport om de generelle retningslinjer for den økonomiske politik for 2003-2004 er resultaterne blandede. En række indikatorer (den interne EU-handel, priskonvergens) viser, at integrationen på det indre marked er taget af, blandt andet på grund af en lavere økonomisk aktivitet. Gennemførelsen af direktiverne om det indre marked er bagud, og kun Spanien og Litauen har formået at få antallet af ikke-gennemførte direktiver ned under den aftalte grænse på 1,5 %. De mange overtrædelsessager i Tyskland, Grækenland, Spanien, Frankrig og Italien er også foruroligende. For så vidt angår offentlige

indkøb, fortsætter [?]projekter i offentlig licitation med at tegne sig for et større og større beløb, men udgør dog stadig kun 16 % af den samlede værdi af offentlige indkøb.

...mens liberaliseringen af netværksindustrierne skred frem, og konkurrencepolitikken blev mere effektiv

Det er stadig en løbende udfordring at sikre konkurrence inden for netværksindustrierne. Der blev taget yderligere skridt i 2004 i retning af liberalisering af netværksindustrierne, men der er ikke altid tale om effektiv konkurrence, hvilket de gamle etablerede selskabers stadig meget høje markedsandel er et tegn på. Med gennemførelsen af de nye regelsæt intensiveres konkurrencen i sektoren for elektroniske kommunikationstjenester på de fleste markeder til fordel for forbrugerne. Otte medlemsstater gjorde fremskridt i retning af en fuldstændig liberalisering af energimarkedet (Belgien, Danmark, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene og Portugal). I mange nye medlemsstater øges konkurrencen på netværksmarkederne også, efter at deres økonomier er blevet åbnet for international konkurrence. Konkurrencepolitikken er blevet gjort mere effektiv gennem en modernisering af EU's ordninger for bekæmpelse af karteller og for fusioner samt en ganske vist beskedne forøgelse af Kommissionens undersøgelseskompetence. I forbindelse med denne udvikling, der indebærer overdragelse af et større ansvar til de nationale konkurrencemyndigheder, har nogle medlemsstater (især Irland, Nederlandene, Spanien og Det Forenede Kongerige) taget et kærkomment initiativ ved at stille forøgede ressourcer til rådighed.

Fremskridt med integreringen af finansmarkederne

I 2004 blev der gjort væsentlige fremskridt med at skabe passende lovgivningsrammer for mere effektive kapitalmarkeder og yderligere finansiel integration i EU. Gennemførelsesfasen af handlingsplanen for risikovillig kapital har skabt et veludviklet buy-out-marked, men investeringerne af risikovillig kapital i nystartede virksomheder er fortsat beskedne. I takt med at lovgivningsfasen af handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser nærmer sig en afslutning, er fokus i højere grad flyttet over på gennemførelse af vedtagne foranstaltninger i national lovgivning. Gennemførelsesgraden af direktiver varierer fortsat kraftigt afhængigt af de forskellige direktiver og medlemsstater, men gennemførelsen forekommer dog tilstrækkelig i 2004.

Med Kommissionens meddelelse fra maj 2004 om clearing og afvikling og nedsættelsen af en ekspertgruppe for rådgivning om og tilsyn med clearing og afvikling er der gjort visse fremskridt i retning af at skabe et integreret, sikkert og effektivt miljø for clearing og afvikling på værdipapirmarkederne i EU. Der er også gjort fremskridt med at styrke corporate governance gennem vedtagelse af initiativer på såvel EU-plan som i medlemsstaterne. Til afspejling af markedsudviklingen har medlemsstaterne fortsat deres forbedring af de sektoroverskridende tilsynsordninger, mens der er taget vigtige skridt til at forbedre samarbejdet hen over grænserne.

Et bedre forretningsklima

Rammerne for erhvervslivet synes at blive bedre, selv om iværksætteraktiviteterne stadig ikke er så dynamiske som i USA. Regeringerne gennemfører foranstaltninger for at begrænse den tid og de omkostninger, det kræver at oprette en virksomhed og udbyde tjenester via internettet (f.eks. i Belgien, Frankrig, Ungarn, Polen og Slovakiet). Der er også tegn på, at man er mere opmærksom på reform af de gældende regler på europæisk plan. Der gennemføres

foranstaltninger i medlemsstaterne for at mindske omkostningerne ved at overholde kravene til selskabsbeskatning (der kan være meget høje for SMV). Der er desuden truffet foranstaltninger for at udvide virksomhedsbeskatningsgrundlaget, hvilket kan forbedre mulighederne for at sænke skattesatserne.

Der er kun gjort gradvise fremskridt i retning af en videnbaseret økonomi...

... og Lissabon-målene for F&U er i farezonen

På trods af forskellige foranstaltninger for at fremme overgangen til en videnbaseret økonomi er der kun gjort gradvise fremskridt. EU er stadig langt efter USA med hensyn til forskning og innovation. Den seneste konjunkturbestemte afmatning i erhvervsinvesteringerne og de udenlandske direkte investeringer hæmmede udbredelsen af viden og ny teknologi, som er særligt vigtig for de nye medlemsstater. Udgifterne til forskning og udvikling steg kun marginalt til 2 % af BNP i 2002, hvilket betyder, at målet om F&U-investeringer på 3 % af BNP i 2010 (hvoraf to tredjedele skal finansieres af den private sektor) i praksis ikke kan nås, medmindre der tages større initiativer. I nogle medlemsstater (Sverige og Finland) går store dele af investeringerne til forskning og udvikling, mens andelen er faldet i andre lande siden 1999 (Grækenland, Irland og Nederlandene). Næsten alle medlemsstater har sat nationale mål for øgede offentlige og private investeringer i forskning, og stadig flere af dem giver indirekte støtte til erhvervsforskning og -udvikling gennem skatteincitament. De nye medlemsstater bør nyde godt af videnoverførsel via udenlandske direkte investeringer. Denne overførsel er afgørende for, at disse medlemsstater kan komme på omgangshøjde med de øvrige og øge deres specialisering inden for aktiviteter med større værditilvækst. De offentlige investeringer i menneskelige ressourcer er steget en smule, men varierer betydeligt fra den ene medlemsstat til den anden. På trods af opløftende fremskridt bliver der behov for en yderligere indsats for at nå målene for at inddrage modne arbejdstagere og personer med kort skolegang i livslang læring inden 2010. Der er ikke gjort store fremskridt med at forøge andelen af 22-årige, som har afsluttet en uddannelse på gymnasieniveau. Det kan konkluderes, at selv om medlemsstaterne bestræber sig på at reformere deres forsknings-, innovations- og uddannelsessystemer, er der en risiko for, at den nuværende reformtakt ikke vil give EU mulighed for at nå de mål, der blev sat i Lissabon og Barcelona for den videnbaserede økonomi.

Generelt er de offentlige bruttoinvesteringer (som procent af BNP), der havde været faldende siden 1970'erne, stabiliseret omkring 2,5 % af BNP mellem 2000 og 2004. I det europæiske vækstinitiativ understregede man den store betydning af offentlige investeringer i central transportinfrastruktur som et middel til at styrke dynamikken i det indre marked. Der blev udarbejdet en liste over såkaldte quick-start-projekter, som nu indgår i de TEN-prioriteter, EU godkendte i april 2004. Endvidere finansierer EU-budgettet i vid udstrækning investeringer i f.eks. infrastruktur, forskning og udvikling samt uddannelse for dermed at bidrage til at forbedre såvel produktiviteten som beskæftigelsen.

De offentlige financers langfristede holdbarhed er endnu ikke sikret i de fleste medlemsstater

Ud over at skabe højere rater for beskæftigelse og potentiel vækst er den vedtagne politiske strategi for at takle de økonomiske og budgetmæssige følger af den aldrende befolkning betinget af en formindsket gældsætning og reform af pensionssystemerne. Der er ikke gjort væsentlige fremskridt i de senere år med hensyn til at nedbringe den offentlige gæld, der fortsat lå over referenceværdien på 60 % af BNP i 2004 i såvel EU set under et som i euroområdet. Den fortsat høje gæld skyldes, at en række medlemsstater lægger meget lidt vægt på budgetkonsolidering, samt at der er tale om et dårligt økonomisk vækstmiljø. Efter større pensionsreformer i 2003, især i Frankrig og Østrig, blev der i 2004 truffet vigtige foranstaltninger i f.eks. Italien og Slovakiet, mens andre foretog mere begrænsede indgreb (f.eks. hævede Letland pensionsalderen, og Portugal indførte sanktioner for tjenestemænd, der går tidligt på pension), undertiden for at afbøde virkningerne af tidligere reformer. En analyse viser, at på trods af den senere tids bestræbelser for at sikre de offentlige financers holdbarhed på lang sigt, er det stadig et stort problem i de fleste medlemsstater, især i Belgien, Cypern, Tjekkiet, Tyskland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Ungarn, Italien, Malta, Portugal, Slovenien og Slovakiet.

Den sociale bæredygtighed er hæmmet af situationen på arbejdsmarkedet

Der synes at være sket begrænset fremskridt med forbedringen af den sociale bæredygtighed i 2004. Det største problem er, at det forholdsvis svage arbejdsmarked med en langsom beskæftigelsesvækst i 2003-2004 fortsat bremser den generelle udvikling, da beskæftigelsen spiller en vigtig rolle, når folk skal hjælpes ud af fattigdom og social udstødelse. Der er for nylig truffet foranstaltninger i Slovakiet, Ungarn, Tjekkiet, Slovenien og Estland for at modernisere skatte- og socialsikringssystemerne eller styrke beskæftigelsen blandt sårbare grupper. Det er vigtigt at styrke den gensidigt forstærkende virkning af politikker, der fremmer økonomisk vækst, beskæftigelse og økonomisk og social samhørighed.

Bedre resultater i bestræbelserne for at forbedre miljøbæredygtigheden

I forhold til 2003 blev der i 2004 opnået bedre resultater i bestræbelserne for at forbedre miljøbæredygtigheden. Inden for klimaændringer blev forberedelserne af EU's ordning for handel med emission af drivhusgasser afsluttet i 2004, så ordningen kunne træde i kraft den 1. januar 2005. Nogle medlemsstater har imidlertid ikke anmeldt deres nationale handlingsplaner for emissionskvoter i tide og kunne derfor ikke deltage i ordningen fra starten. Ruslands ratifikation af Kyoto-protokollen betyder, at den vil træde i kraft fra 2005, hvorved presset for at gennemføre effektive foranstaltninger for at mindske drivhusgasemissionerne øges. Hidtil har begrænsningen af drivhusgasserne ikke været tilstrækkelig til, at EU-15 umiddelbart kan se frem til at opfylde sine Kyoto-forpligtelser. En række medlemsstater traf markedsbaserede foranstaltninger for at fremme energieffektiviteten (bl.a. Belgien og Italien) eller for at fremme brugen af alternative brændstoffer (f.eks. Frankrig, Østrig, Sverige og Det Forenede Kongerige). Andre svækkede imidlertid det prissignal, de højere energipriser udsendte, ved at sænke brændstofafgiften. I transportsektoren sluttede nogle få medlemsstater (f.eks. Belgien, Cypern og Østrig) sig til gruppen af lande, der har tilpasset deres afgiftssystemer for motorkøretøjer og nu inddrager emissioner af CO₂ og/eller partikler. Desuden trådte vejafgiften for tunge lastbiler, der er nyttig for at skabe en bedre intermodal balance, i kraft i Østrig og

endelig i Tyskland. Med hensyn til elproduktion med vedvarende energikilder har fire lande gjort omfattende bestræbelser ved at indføre faste afregningstariffer (Danmark, Tyskland og Spanien) og ved at fjerne afgiften på vedvarende energikilder (Finland).

Bestræbelserne for at gøre hele energiforsynings- og -efterspørgselskæden mere effektiv bør fortsættes for at mindske Europas energiafhængighed, sikre rimelige priser for alle slutbrugere (såvel industrier som private) og overholde internationale forpligtelser i henhold til Kyoto-protokollen.

Blandet fremskridt i euroområdet, hvor budgetpolitikkerne fortsat er skuffende ...

Fremskridtet med at overholde retningslinjerne for euroområdet er fortsat blandet. Mens det makroøkonomiske policy mix [!] stadig er gunstigt for væksten med en vækstfremmende pengepolitik ledsaget af en generelt neutral finanspolitik, fremgår behovet for yderligere gennemgribende økonomiske reformer af et træt og forsinket opsving i forhold til andre industrialiserede økonomier. Der er stadig behov for yderligere reformer, som mindsker den strukturelle stivhed, og for at skabe tilstrækkelige sikkerhedsmargener med henblik på automatisk stabilisering gennem budgettet, for at øge kapaciteten til at tilpasse sig efter chok. Manglen på væsentlige fremskridt med hensyn til budgetkonsolidering i alle de syv medlemsstater, som ikke havde opnået en stilling tæt på balance eller med overskud i 2003, er også i denne forbindelse særligt foruroligende. Selv om der var tale om en vis forbedring i de konjunkturkorrigerede budgetunderskud i Frankrig og Nederlandene, forværredes situationen yderligere i Tyskland, Grækenland, Italien og Østrig. Mere positivt synes der at være sket en indsnævring af inflationsforskellene i euroområdet for andet år i træk. Beslutningen i 2004 om at skabe et stabilt toårigt formandskab for Eurogroup fra og med 2005 skulle gøre Eurogroup mere velfungerende og skabe kontinuitet i euroområdets deltagelse i internationale møder. Det kan ses som det første vigtige skridt i en styrkelse af euroområdets stemme på den globale scene.

...men hvor den økonomiske styring vil blive styrket af et toårigt formandskab for Eurogroup

Alt i alt lader fremskridtet med gennemførelsen af de generelle retningslinjer for den økonomiske politik 2003-2005 meget tilbage at ønske

Det kan opsummeres, at den generelle konklusion i denne anden rapport om gennemførelsen af de generelle retningslinjer for den økonomiske politik 2003-2005 er, at fremskridtet stadig er blandet. Nogle medlemsstater gør større fremskridt end andre. Der er f.eks. foretaget en ganske god opfølgning af de landespecifikke henstillinger i Belgien, Danmark, Irland, Nederlandene, Finland og Det Forenede Kongerige, men fremskridtet kan betegnes som begrænset i en række medlemsstater. Vurderingen af henstillingerne til de nye medlemsstater, der blev rettet for kun seks måneder siden, tyder på, at det går i den rigtige retning, især i Cypern og Slovakiet, selv om der er tale om forskellige hastigheder. Ser man i stedet på udviklingen i forskellige sektorer, er der gjort ret gode fremskridt med at gøre det generelle erhvervmiljø gunstigere, forbedre konkurrencepolitikens effektivitet og øge den bæredygtige udvikling på miljøområdet. Udviklingen i arbejdsmarkedsreformerne, som blev fremskyndet noget i 2003, synes at fortsætte i samme takt. Der er derimod gjort begrænsede fremskridt i forbindelse med den løbende overgang til en videnbaseret økonomi, hvor EU stadig ligger langt efter USA. Integrationstempoet på det indre marked synes også at være aftaget, idet der er gjort begrænsede fremskridt med gennemførelsen af direktiver om det indre marked, og der er stadig et stort antal overtrædelsessager. Endvidere er det

begrænsede fremskridt i en række medlemsstater med at nå en sund budgetstilling og/eller korrigere et uforholdsmæssigt stort underskud fortsat foruroligende. Selv om der er gjort visse fremskridt med at forbedre de offentlige financers holdbarhed, blandt andet gennem pensionsreformer i nogle medlemsstater, er gældskvoterne stadig høje, og den langfristede holdbarhed er endnu ikke sikret i 14 medlemsstater i 2004. Set under et er det generelle reformtempo uforandret i 2004. Det står klart, at med den nuværende reformtakt vil man ikke kunne sikre fuld gennemførelse af de generelle retningslinjer for den økonomiske politik 2003-2005, hvilket gør det vanskeligt at nå Lissabon-målene.